

Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijk Relaties
Elanor Boekholt-O'Sullivan
Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

en

Ministerie Economische Zaken en Klimaat
Jo-Annes de Bat
Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei

Datum: 7 juli 2026

Onderwerp: Aanbetaling eerder aanvragen

Geachte heer de Bat, geachte mevrouw Boekholt-O'Sullivan,

Met teleurstelling hebben wij kennisgenomen van het besluit van de netbeheerders om binnen de procedure 'Eerder aanvragen' de aanbetaling voor een netaansluiting direct bij de aanvraag te verlangen. Daarmee is geen gehoor gegeven aan de oproep die wij eerder hebben gedaan in onze brief aan de ACM en Netbeheer Nederland, waarvan u een kopie heeft ontvangen. Daarin hebben wij voorgesteld de aanbetalingsverplichting pas twee jaar voor de start bouw te laten ingaan, zoals dit nu ook door netbeheerders wordt toegepast. Op dat moment is er een projectontwikkelaar in beeld en is er ook duidelijkheid dat de aansluiting daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden.

Gemeenten onderschrijven het belang van de regeling *Eerder aanvragen* voor de komende 10 jaar en zijn bereid deze actief toe te passen. Zo dragen ze bij aan de maatschappelijke opgaven om te voorkomen dat de woningbouw en de realisatie van maatschappelijke voorzieningen, zoals collectieve opvang en huisvesten van onderwijs, vertraging op loopt. Juist daarom voelt het besluit van netbeheerders als een gemiste kans.

De instandhouding van de aanbetalingsverplichting heeft grote gevolgen voor de uitvoerbaarheid van de regeling. Gemeenten worden geconfronteerd met aanzienlijke financiële verplichtingen voor projecten die zich nog in een vroege planfase bevinden en waar vaak nog geen projectontwikkelaar in beeld is. Het gaat om honderden euro's per woning of maatschappelijke voorziening, wat landelijk kan oplopen tot circa € 100 miljoen aan voor te financieren aanbetalingen. Het betreft substantiële bedragen waarvoor in veel gevallen aanpassing van de gemeentelijke begroting noodzakelijk is. Hoewel gemeenten tot oktober 2027 de tijd krijgen om de aanbetaling voor de gevraagde aansluitingen te voldoen zal deze het voor veel gemeenten lastig zijn om voor dit commitment de hiervoor benodigde financiële en bestuurlijke processen te doorlopen. Het gaat om een voorfinanciering van kosten die bij een ontwikkelaar horen, met altijd een risico. Mede hierdoor ontstaat een reëel risico dat gemeenten terughoudend worden met het gebruikmaken van de regeling.

Extra verbaasd zijn wij over dit besluit, daar wij hebben vernomen dat de ACM tijdens het bestuurlijk overleg van 9 juni heeft aangegeven geen juridische belemmeringen te zien om de

aanbetalingsverplichting pas te laten ingaan op het moment dat een ontwikkelaar bekend is. Tegen die achtergrond is het moeilijk te begrijpen waarom de netbeheerders desondanks vasthouden aan een directe aanbetaling door gemeenten.

Daarnaast roept ook de planning grote zorgen op. Door de langdurige besluitvorming over de regeling *Eerder aanvragen* resteren nu minder dan drie maanden tot de beoogde startdatum van 1 oktober 2026, inclusief de zomerperiode. Gemeenten moeten beleidskaders voor *Eerder aanvragen* vaststellen en inspraak organiseren voor een zorgvuldig en transparant selectieproces, waarbij marktpartijen voldoende gelegenheid moeten krijgen zich te melden en de te reageren op de concept-projectenlijst. Nu netbeheerders een aanbetaling eisen voor een netaansluiting om woningbouw, collectieve woonvormen en onderwijshuisvesting op de wachtlijst te plaatsen waarvoor gemeenten een krediet aanvraag moeten doen voor de volledige netaansluiting, via een besluit van de gemeenteraad, zijn deze stappen binnen de resterende termijn niet zorgvuldig uitvoerbaar.

Wij dringen dan ook met klem aan dat u de netbeheerders verzoekt om hun besluit te herroepen. Onze voorkeur blijft om de aanbetalingsverplichting pas te laten ingaan twee jaar voor de startbouw op het moment dat er wel een ontwikkelaar in beeld is. Mocht dit niet mogelijk blijken, dan zal een alternatieve oplossing noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een landelijke garantstelling of het overnemen van de aanbetalingsverplichting door het Rijk. Alleen met een regeling die voor gemeenten daadwerkelijk uitvoerbaar is, kan *Eerder aanvragen* zijn doel bereiken: het voorkomen van het stilvallen van de woningbouw, maatschappelijke opvang en het huisvesten van onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Paul Depla,

Voorzitter G40-Stedennetwerk

Annemieke Traag,

Voorzitter themagroep Duurzaamheid

Lian Heinhuis,

Voorzitter G4

Cc:

- Autoriteit Consument en Markt, Manon Leijten, bestuurslid portefeuille energie
- Netbeheer Nederland, Jinny Soe Moe Let, directeur beleid en communicatie
- Tweede Kamer commissie KGG en commissie VRO